

dopisnik mnogo večji uspeh napravil, ko bi bil to stvar naznanil čestitim gospodom duhovnikom, ki bi ljudstvo posvarili in podučili ter enake nespodobnosti za prihodnost odpravili, kakor vselej storé, če jim kaj takega na znanje pride. Če mu je slednjič kruh po gostilnah premajhen, ni to krivda županova. ker sploh ni postave v veljavi, ki bi kruhovo težo določevala, toraj je županu odvzet vsak upliv v tej zadevi; vendar pa dobro vem, da krčmarji in peki po sosednih občinah tudi ne prodajajo večjega kruha, kakor pri nas. Toliko tedaj resnici na ljubo in v varstvo dobrega imena poštnega tukajšnjega ljudstva.

Val. Južna, župan.

Od sv. Martina pri Vurbergu. (Sv. misijon — „*lebensrettungstaglia*“ — prve cvetlice.) Od 8.—15. febr. obhajali smo tukaj veselega srca sv. misijon. Čast. superior P. Doljak in njih čast. tovarš P. Kos, jezuita od sv. Andraža na Koroškem, sta z gorečo besedo ostre pa tudi mile resnice sv. vere jasno razlagala vsak dan po trikrat, in zraven tega imela mile nagovore pri vsakratnem sv. obhajilu za posamezne stanove. Od blizo in daleč, mali in veliki so prav marljivo prihajali poslušat sv. resnic, in vsi farani so pobožno prejeli sv. zakramente. Videlo se je, da Slovenec, korenjak, je tudi pobožnega srca! Spovedovati pomagalo je 9 čast. gospodov; med drugimi sta nas počastila tudi preč. g. kanonika Kr. Kandut dekan, in preč. g. dr. J. Križanič, nekdanji tukajšnji kaplan, častni srenjčan. Pred odhodom so častivrednima in gorečima gg. misijonarjema pridni farani se po svojih zastopnikih pristréno zahvalili za zlate nauke in za veliki trud! Pa še enkrat zakličemo: Usmiljeni Bog povrni čč. PP. misijonarjema in tudi vsem čč. gg. spovednikom vse njihove velike trude!

Meseca avgusta v preteklem letu je tukajšnji pekovski pomagač Simon Vidovič dijaka Lj. Trafela z lastno nevarnostjo od utopljenja otel; to se je pri c. kr. okrajnem glavarstvu naznanilo, in slavno c. kr. namestništvo v Gradcu je dne 6. jan. t. l. odločilo, da je Vidovič pri c. kr. glavni davkarji v Mariboru dobil 26 fl. 25 kr. kot darilo. Čeravno še za lesovi in hribi na severni strani sneg na nas gleda, se vendar tu in tam začnejo spomladanske cvetlice, p. zvončki, trompetice prikazovati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf je vendar v Sirijo odpotoval, pripeljal se je čez morje v Beirut in jezdi sedaj čez Libanonsko gorovje v Damask. — Neki prusaki so gosposkej zbornici predložili prošnjo, naj se Bismarku dovoli v Trstu napraviti veliko štacijo za

prajzovsko-nemško parobrodno društvo. Gospodje so prošnjo odbili prav gosposki, češ, da jim še ne pristaja o tem govoriti. Zbornica poslancev obravnava proračun za l. 1885. Liberalni poslanci so zopet grdo psovali na ministerstvo, ki jim vendar silno prizanaša, minister Dunajevski jih je pa zavrnil rekoč, da je 6 let dovolj dokaza, da v Avstriji mogoče vladati še precej dobro tudi brez nemških liberalcev, in tako bode še znanprej, kajti ministri imajo cesarjevo zaupanje in pri novih volitvah bode več nemško-konservativnih in slovanskih poslancev izvoljenih. Te besede so nemške liberalce precej poparile. Omenimo, da je naš poslanec R. Raič govoril o šolstvu na Štajerskem in priobčimo govor po stenografnih zapiskih. Kajti tako ne bo „Gospodar“ konfisciran. Poslanec Pfeifer se je pritožil, zakaj se kranjskim Dolenjcem in tudi našim Videmčanom ob Savi nič podpore ne dovoli, ko so vendar jednako po toči oškodovani na Moravskem in v Šleziji prejeli 35000 fl. Poslanec Fanderlik je očital liberalcem, da nekateri izmed njih čez mejo škilijo, kar jih je skoro ob pamet spravilo. Resnica oči kole. — Dalmatinski namestnik bode baje podadmiral Pokorni; to kaže, da odstopi Jovanović. — V Budimpešti sta bila brata in poslanca Varhovay obsojena v zapor, ker sta milodare za Mandžomadljare izneverila in zapravila. — Hrvatski poslanci so prikimali preosnovi vogerske gosposke zbornice tako, da nima hrvatski sabor ničesar govoriti. — Nemški naseljenci zapuščajo Bosno, nekaj tudi zato, ker se oni hrvatski naučiti ne morejo, Bosnijiaki pa se nemški nečejo.

Vnanje države. Bismark začel se je Angležem groziti, ker mu nečejo plesati, kakor je zahteval, toda Angleži mu tudi zobe kažejo in niso voljni rok križem držati, ko Nemci dežele v Afriki grabijo. — Angleško ministerstvo Gladstonovo je v parlamentu skoraj celó ob zaupanje prišlo, vendar ostane do novih volitev; daje pregledovati vse vojaštvo, je li zdravo in trdno. — Francozi so kmetskim pridelkom inozemskim colnino znatno povzvišali. To zadene najhuje Ameriko, Rusijo, Rumunijo in Vogersko, katere dežele ne bodo mogle več zrnja po dosedanjej ceni toliko tje prodavati. — Rusi se vsakako približavajo Heratu, da ga pograbiijo preden ga Angleži pogoltnejo. — Kitajci se sedaj v Pekingu posvetujejo, bi se li še dalje vojskovali zoper Francoze ali vendar mir sklenoli! — Mahdi pritiskava na Angleže in je došel s 6000 možmi in kanoni pred Abukleo; angleški generali so se umaknili nazaj v Gadkul in Korti. Neka nuna piše iz Kartuma, da je ondi bilo 2000 ljudi poklanib, ko je Mahdi v mesto vdrl. — Severna-Amerika dobila je v osebi demokrata Klevelanda novega predsednika mogočnej republiki. Pravijo, da je

pošten mož. Prvemu predsedniku Washingtonu pa so odkrili spomenik, ki pripada najvišjim stavbam na zemlji, sezidan je iz granita 555 čevljev visoko, sv. Štefanski turen na Dunaji je le 432 $\frac{1}{2}$ čevlja visok. V državi južno-ameriškeje, Kolumbiji, navstal je strašen punt. Vladini vojaki bili so do sedaj povsod tepeni.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Metod, apostol Slovanov.

VI. Preden spremljamo sv. Metoda zopet nazaj v Panonijo, treba omeniti še za Slavjane velevažnega dogodka v Rimu. Papež Hadrijan je namreč prejel slovanske knjige, jih položil na altar sv. Petra ter v navzočnosti svetih blagovestnikov, njunih 50 učencev, vse rimske duhovščine in ljudstva jezik slovanski in bogoslužje slovansko blagoslovil za sv. mešo, za cerkvene molitve in obrede. Ob konci reče sv. oča: kdor bi se predrznil drugače učiti in cerkvene knjige slovanske zaničevati, ta bodi izobčen! Zatem vzame papež knjige z altara in jih izroči bratoma. To se je godilo v cerkvi sv. Petra mej službo božjo l. 868 in od tiste dobe postala je staro-slovensčina sveti cerkveni jezik. Tri dni zaporedom so potem v Rimu služili sv. mešo v staroslovenskem jeziku, to pa v cerkvah sv. Petra, sv. Paula in sv. Andreja.

Odšedšemu sv. Metodiju dal je papež posebno pismo za Rastislava, v katerem delovanje slovanskih apostolov odobruje in staroslovensčino za porabo pri službi božji iz nova potrjuje.

Tako od apostolskega sedeža priporočen Slovanom poda se sv. Metod h knezu Kocelju v Blatograd in posluje po vsej dolenjej Panoniji kot nadškof. Stolica mu je bila v Blatogradu. S pomočjo dveh brzopiscev je nadaljeval prelaganje sv. pisma na slovenski jezik. Sv. mešo in vse obrede opravljal je v staroslovensčini in tudi v tem jeziku marljivo pridgoval, kar se je ljudstvu zelo dopadalo. Nemški duhovniki zgubili so kmalu vse zaupanje in drug za drugim potegnoli na Nemško nazaj; med njimi je bil tudi višji duhovenski dostojanstvenik Richbald. Ta je domov v Salcburg prišedši sestavil tožno pismo zoper sv. Metoda in je predložil nemškemu škofu in cesarju nemškemu, češ, da nima Metod pravice v Panoniji „žeti, kder so Nemci sejali.“ Pozovejo ga torej pred sodišče škofov nekam na Bavarskem. Sv. Metod pride res tje pa je nezaslišano suróvo vsprejet. V najhujši zimi pustijo ga na snegu stati, potem ga s pestmi bijejo, Pasavski škof Hermanrih ga vpričo cerkvenega zbora s konjskim bičem tepe. Zboru predseduje Brezenski škof Hano, podpirovan od nadškofa Salcburškega, Adal-

vina. Prepovejo sv. Metodu služiti sv. mešo in pahnejo ga nekde na Bavarskem v ječo. Dve leti in pol trpi in vzdihuje sv. Metod v kajhi na Nemškem.

Da je preblagi Metod moral toliko trpeti, temu je mnogo bila kriva nesreča, ki je zadela Rastislava. Nemški cesar si je namreč prizadeval slovansko državo na Moravskem uničiti. V to svrhu se je neprestano vojskoval od leta 866 naprej. Silne vojske včasih po tri naenkrat so drle od severa, juga in zapada v Moravsko. Strašno so razbijale, morale in požigale. Toda Rastislava niso mogle užugati. Ta se je namreč za trdnim zidovjem svojih številnih trdnjav, posebno pa slavnega Devina, hrabro in uspešno branil. Naposled so morali Nemci vsako leto še pred zimo umakniti se nazaj na Nemško.

Cesar ne premore nemški meč, to završi izdajstvo. Sinovec Rastislavov, mladi Svetopolk, knez Nitranski, podvrže se sam rad nemškemu Karlmanu, sinu nemškega cesarja Ludvika leta 870. Razljuteni Rastislav sklene Svetopolka med večerjo umoriti. Toda zviti Svetopolk mu uide na lov s sokoli. Rastislav hiti za njim. Toda skriti orožniki planejo iz zasede na njega, ga ugrabijo, zvežejo in Karlmanu izročijo. Ta ga ukaže precej v železje vkovati in k cesarju prepeljati, ki ga obsodi k smrti, vendar umoriti ne da, ampak grozovito oči izpehnoti in v kajho zapreti, kder čez nekaj časa dušo izdehne slavní Rastislav. Toda tudi izdajica Svetopolk ne uživa dolgo zlate svobode. Nemci mu ne zaupajo, hipoma ga ugrabijo, uklenjenega na Nemško odženejo in zaprejo! Sedaj vderejo Nemci v Moravsko in si jo podvržejo, l. 870.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 10. Ko je še sv. Peter hodil po svetu, prišel je tudi v naše kraje. Najprej je srečal Slovence, ga podučil v slovenskem jeziku in ga krstil. Potem je došel Nemca, ga podučil po nemško in ga krstil. Naleti na nemškutarja in ga vpraša: „Ali si Slovenec ali Nemec?“ Nemškutar reče: „Jes sem Nemec“, čeravno revež ni razumel prav nemško. Sv. Peter ga je tedaj podučil po nemško in potem krstil. Pa nemškutar je bil zmirom le slab kristjan, ker ni prav zastopil naukov sv. Petra. Zato se godi še v naših časih tako. Nemškutarji so sicer krščeni, pa vendar nemajo trdne vere; kajti slovenskega poduka se branijo, nemški poduk pa zastopijo le na pol.

„Mir“.

Razne stvari.

(Slovensko društvo) namerava sklicati shod zaupnih mož, da se pogovori zastran bodočih volitev v državni zbor; volilni shodi bodo na večih krajih.